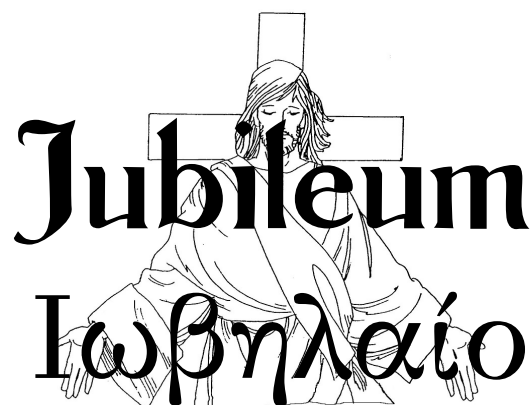

Σύντομα κείμενα για το Ιωβηλαίο - Αρ. 5 Απρίλιος 2025

Η ΑΡΕΤΗ ΤΗΣ ΕΛΠΙΔΑΣ

Προδιάθεση συμμετοχής στη θεϊκή ζωή

Η ελπίδα είναι εκείνη η αρετή, η οποία ωθεί τον άνθρωπο **να επιθυμεί** την αιώνια σωτηρία και τη βασιλεία των ουρανών ως την ύψιστη μορφή ευτυχίας και εκπλήρωσης της ύπαρξης. Η ελπίδα γεννιέται από την εμπιστοσύνη στην υπόσχεση του Χριστού, ο οποίος μας αποκάλυψε ότι όποιος ζει μέσα στο θέλημα του Θεού και εγκαταλείπεται στην καθοδήγηση του Αγίου Πνεύματος, θα έχει ζωή μετά τον θάνατο: αιώνια ευτυχισμένη για τους καλούς, αιώνια δυστυχισμένη για τους κακούς.

Προσδοκία μέλλοντος

Βιβλικά, η ελπίδα σχετίζεται με τη θέση που έχει το μέλλον στη θρησκευτική ζωή του λαού του Θεού: οι πιστοί το διακρίνουν ως **ένα μέλλον πιστότητας που θέλησε ο Θεός για όλους τους ανθρώπους** (Α΄ Τιμ. 2, 4). Οι υποσχέσεις του Θεού αποκάλυψαν σιγά-σιγά στο λαό του τη λάμψη αυτού του μέλλοντος: θα είναι «**μια καλύτερη πατρίδα, δηλ. επουράνια**» (Εβρ 11,16), «**την αιώνια ζωή**» στην οποία ο άνθρωπος θα είναι «**όμοιος του Θεού**» (βλ. Α΄ Ιω 2, 25· 3,2). Εκείνο που εγγυάται την πραγματικότητα αυτού του μέλλοντος είναι **η εμπιστοσύνη** στο Θεό και στην **πιστότητά** του, η πίστη στις υποσχέσεις του (βλ. Εβρ 11, 1). Ο πιστός λοιπόν, **επιθυμεί** αυτό το μέλλον, γεμίζει με την προσδοκία αυτού του μέλλοντος ή ακριβέστερα, **δύναται να το ελπίζει**. Η μετοχή σ' αυτό το αμφί-

βολο μέλλον παραμένει προβληματική γιατί εξαρτάται από μια αγάπη πιστή και καρτερική δηλ. **μια αγάπη απαιτητική**.

Ο Απ. Παύλος αναγνωρίζει τη σπουδαιότητα του Αγίου Πνεύματος, το πραγματικό βοήθημα για εκείνον που ελπίζει στην αιώνια σωτηρία. Πράγματι, δεν αρκεί η ανθρωπινή δύναμη για να την αποκτήσει, χρειάζεται και η χάρη που έκχυσε ο Θεός στις καρδιές μας μέσω του Αγίου Πνεύματος: «**η ελπίδα δεν ντροπιάζει, επειδή η αγάπη του Θεού ξεχύθηκε μέσα στις καρδιές μας, μέσω του Πνεύματος του Αγίου που μας έχει δοθεί**» (Ρωμ. 5, 5).

Επομένως η ελπίδα αντλεί τη δύναμή της, από τον **Ιησού Χριστό**, με την υπόσχεση Του, και από το **Άγιο Πνεύμα** που μας δόθηκε για να «**τροφοδοτεί**» αυτή την υπόσχεση.

Η ελπίδα δεν είναι η απλή λαχτάρα για ευτυχία μετά τον θάνατο· από την ελπίδα αντλεί ισχύ και νόημα κάθε πράξη, κάθε δραστηριότητα. Με την ελπίδα μπορούμε να αντιμετωπίσουμε τις δοκιμασίες της κάθε μέρας, να στηριχθούμε στις απογοητεύσεις, να προστατευθούμε όταν είμαστε απαρηγόρητοι. Στην ελπίδα βρίσκεται η κινητήριος δύναμη του καθημερινού βίου ως χριστιανοί και αυτή η δύναμη κινεί και τις άλλες θεολογικές αρετές: την πίστη και την αγάπη.

Ένα θαυμάσιο πρότυπο στην επιδίωξη της ελπίδας είναι ο Αβραάμ, ο οποίος «**παρόλο που δεν υπήρχε ελπίδα, πίστεψε, ελπίζοντας ότι θα γίνει πατέρας πολλών εθνών**»

(Ρωμ. 4, 18). **Έλπισε ενάντια σε κάθε ελπίδα.** Ο Κύριος Ιησούς θέλησε να δώσει τροφή στη φλόγα της ελπίδας κηρύττοντας τους μακαρισμούς (Μτ. 5, 3-12). Οι άνθρωποι είναι μακάριοι δηλ. ευτυχισμένοι εφόσον ζουν σύμφωνα με τη διδασχά του Ιησού. **Η βίωση των διδασχών είναι η ευλογία του να πορεύεσαι προς τη σωτηρία.**

Αυτή την ευλογία περιγράφει η αγία Θηρεσία της Άβιλα στο *Exclamaciones del alma a su Dios*:

έλπισε, ψυχή μου, έλπισε. Δεν γνωρίζεις ούτε την ημέρα, ούτε την ώρα. Επαγρύπνω πρόθυμα διότι όλα περνούν ωσάν φύσημα, παρόλο που η ανυπομονησία σου μπορεί να κάνει αβέβαιο ό,τι είναι βέβαιο και διαρκές ό,τι είναι βραχύ. Αναλογίσου ότι, όσο περισσότερο αγωνιστείς, τόσο περισσότερο θα γευθείς την αγάπη σου για το Θεό και τόσο περισσότερο μια μέρα θα χαρείς μαζί με τον Εκλεκτό σου, σε μια έκσταση ευτυχίας που δεν θα έχει τέλος.

Αίσθημα σιγουριάς

Η ελπίδα συχνά απεικονίζεται ως μια γυναίκα που αρπάζεται από μια άγκυρα, σύμβολο της **βέβαιης ελπίδας**. Η άγκυρα κρατά σταθερό το πλοίο όταν προσαράζει στη στεριά. Γι' αυτό στην Καινή Διαθήκη συμβολίζει την ελπίδα στις υποσχέσεις του Θεού και, χάρη στο πασχαλινό μυστήριο, ταυτίζεται με το Χριστό: με το σταυρό και την ανάστασή του οδήγησε τους πιστούς στη στέρεα γη της κοινωνίας με το Θεό, **μια γη στην οποία πρώτος Αυτός εισήλθε.**

Όταν λέμε για ένα πρόσωπο ή για μια κατάσταση ότι είναι 'αγκυροβόλι' εννοούμε μια κατάσταση, ένα πρόσωπο που δίνει λύση στις δυσκολίες, που οδηγεί εκτός κινδύνου:

Επειδή φοβούνταν μη πέσουμε σε βραχώδη μέρη, έριξαν τέσσερις άγκυρες από την πρύμνη παρακαλώντας να ξημερώσει (Πρξ 27, 29). Έτσι κι ο Θεός, θέλοντας να δείξει στους κληρονόμους της υπόσχεσης ότι η απόφαση του είναι αμετάβλητη, την εγγυήθηκε με όρκο. [...] εμείς, που ζητήσαμε καταφύγιο κοντά του, έχουμε ισχυρή ενθάρρυνση να κρατηθούμε σταθερά πάνω στην ελπίδα που βρίσκεται μπροστά μας. Αυτή την ελπίδα την

έχουμε ως ασφαλή και σίγουρη άγκυρα της ψυχής, και η οποία μας εισάγει μέχρι μέσα στα ενδότερα του καταπετάσματος, όπου για χάρη μας μπήκε πριν από μας ο Ιησούς, με το να γίνει αρχιερέας αιώνια, σύμφωνα με την τάξη του Μελχισεδέκ (Εβρ 6, 17-20 *passim*)

Η ελπίδα, η οποία εδράζεται στα αξιόπιστα λόγια του Θεού, είναι όπως μια άγκυρα που δίνει στον πιστό σταθερότητα, γιατί, παρότι ακόμα σε πορεία, είναι βέβαιος ότι ήδη ανήκει στο Θεό. Η χριστιανική ελπίδα είναι κάτι περισσότερο από μια βέβαιη υπόσχεση: χάρη στο θάνατο και στην ανάστασή του, ο Ιησούς εισήλθε στα άγια των αγίων, δηλ. στην οικειότητα με το Θεό, φέροντας μαζί του όλους εκείνους που πιστεύουν σ' Αυτόν.

Ο Ιησούς είναι η άγκυρα της σωτηρίας μας, εκείνος που ελευθερώνει από τους κινδύνους. Στην παλαιά αποτύπωση της χριστιανικής άγκυρας με τους δυο βραχίονες που διασταυρώνονται με ένα δαχτυλίδι στην άκρη για να περνάει το σχοινί, συμβολίζεται ο χριστιανικός σταυρός, ιδιαίτερα στους διωγμούς όταν ήταν επικίνδυνη η φανέρωση της χριστιανικής ταυτότητας. Έγραφε ο Ρουφίνος της Aquileia (4^ο αι.): όπως όταν θεριεύει η τρικυμία ρίχνεις την άγκυρα, έτσι κι εμείς, αν έχουμε την άγκυρα της ελπίδας προσηλωμένη στο Θεό, δεν θα τρομάξουμε από οποιαδήποτε καταιγίδα του κόσμου.

Στην πνευματικότητα

Πρωταρχικό αντικείμενο της ελπίδας είναι η αιώνια μακαριότητα. Αιτία της ελπίδας είναι η παντοδύναμη αρωγή του Θεού, αρωγή η οποία φανερώνει την ευσπλαχνία του και την πιστότητα στις υποσχέσεις του. Γι' αυτό κανένα εμπόδιο προς τη σωτηρία δεν είναι ανυπέρβλητο.

Η ελπίδα δίνει τεράστια γαλήνη, τη διαθεσιμότητα και μερικές φορές ακόμα και την επιθυμία της θυσίας για να φθάσουμε στον ουρανό: η αρετή της ελπίδας κάνει 'επιθυμητό' το θάνατο για να βιωθεί η όντως ζωή. Είναι η έκφραση που καθιέρωσε ο ιερός Αυγουστίνος («πεθαίνω για να μην πεθάνω») και υιοθέτησαν η αγία Θηρεσία της Άβιλα και ο άγιος Ιωάννης του Σταυρού.